

Koordinace sociální ochrany v praxi

Ministerstvo práce a sociálních věcí realizuje od roku 2023 v rámci oddělení koncepce sociální práce, sociálního bydlení a řešení bezdomovectví systémový projekt „Podpora implementace koordinovaného přístupu v systému poskytování sociální ochrany v ČR“. Jeho cílem je zefektivnit systém řízení a poskytování sociální ochrany v ČR. Má za sebou přesně 20 měsíců realizace. Spoustu práce máme za sebou, ale i spoustu práce nebo akcí pro odbornou veřejnost nás stále ještě čeká.

Mgr. Ing. Milena Bošková

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Celkově v rámci tohoto projektu usilujeme o vytvoření podmínek pro zavedení koordinovaného přístupu do systému sociální ochrany ČR na všech jeho úrovních, a to prostřednictvím přípravy a pilotního odzkoušení unifikovaného modelu koordinovaného přístupu, vč. poskytování související metodické podpory vybraným obcím s rozšířenou působností a posílením kompetencí relevantních aktérů, u nichž se koordinovaný přístup očekává a vyžaduje. Co to znamená? Dali jsme si za cíl vytvořit a popsat pro prostředí České republiky funkční způsob výkonu koordinace klientských případů na úrovni obcí s rozšířenou působností, ten pilotovat ve vybraných obcích při zapojení maximálního množství aktérů sítí pomoci, proškolení tyto aktéry, aby se sami stali nositeli know how a hybateli změn, vytvořit podpůrné materiály, manuály a doporučení pro všechny obce s rozšířenou působností napříč Českou republikou a přitom všem provádět osvětu a vzdělávat v tématu case managementu a koordinace pro odbornou veřejnost.

Momentálně se v projektu blížíme ke konci pilotáže v šestnácti vybraných obcích s rozšířenou působností, které jsou v projektu zapojeny a jsou nám důležitým partnerem při přípravě systémové změny. Pilotáž, která nám v praxi ukazuje benefity

i limity koordinovaného přístupu, je však pouze jednou z klíčových aktivit projektu. Veškerá data, která máme díky pilotáži k dispozici, pečlivě zaznamenáváme, odborně vyhodnocujeme a dále využíváme k tvorbě Manuálu zavádění koordinovaného přístupu, který bude sloužit jako významná metodická podpora pro ostatní, do projektu nezapojené obce s rozšířenou působností, které se rozhodnou tento přístup aplikovat nebo zkvalitnit ve své obci.

Koordinovaný přístup není v České republice úplnou novinkou. Povinnost koordinovat proces sociální ochrany je ukotven i v zákonu o sociálních službách 108/2006 Sb., kde se říká, že „obec s rozšířenou působností na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a realizuje činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob“. Z informací od sociálních pracovníků obcí a krajů však víme, že je nutné tuto povinnost více zpřesnit a obce v jejich koordináční roli podpořit, neboť se občas stává, že tato role bývá v praxi při obtížné spolupráci různých aktérů obtížně realizovatelná.

Abychom do procesu sociální ochrany vnesli hospodárnost a transparentnost skrze koordinaci, která šetří čas, finance a energii jak na straně sociálních pracovníků, tak i jejich klientů, edukujeme průběžně nejen odborníky z řad sociál-

ních pracovníků na obcích, ale také další pracovníky pomáhajících profesí, kteří mohou být aktéry pomoci a na péči o občany participovat. V rámci projektu nyní připravujeme a realizujeme dva druhy vzdělávání. Edukativní akce, které jsou koncipované jako dvoudenní akreditované školící akce v různých městech napříč Českou republikou, jsou zaměřené na tvorbu sítí, spolupráci aktérů a koordinaci v praxi. Konkrétně jsou „určeny zejména sociálním pracovníkům, zdravotníkům, úředníkům a dalším nejen pomáhajícím profesím, které se věnují komplexní práci s případem, a u kterých je zapotřebí koordinovat spolupráci více subjektů i zdrojů podpory. Kurz seznamuje účastníky s konceptem case managementu a rolí case managera.“ (akris.cz). Více o těchto akcích, termínech realizací a možnostech přihlášení se dozvíte na www.budmeprofi.cz: Akreditované dvoudenní školení – Budme profi! – Budme profi!

Druhým nabízeným je poté pětidenní intenzivní školení, které jsme připravili na míru pro budoucí koordinátory/case managery. Toto školení proběhne v lednu a únoru 2025. Program školení obsahuje teoretickou a praktickou část a má za cíl nejen předat uceleně informace, jak koordinaci dělat, ale také si ji v bezpečném prostředí prakticky vyzkoušet. Teoretická část slouží pro získání potřebného know how, kdy budou účastníkům prezentovány odborné příspěvky školitelů na zvolené téma týkající se koordinace v systému. Praktická část umožní účastníkům zpracovávat rozvíjející úkoly, diskutovat a zkoušet způsoby a kroky zavádění koordinace do praxe. Účastníci budou seznámeni s podobou case managementu, jeho cíli, nástroji, možnostmi i limity. V rámci pěti dnů realizace je věnován dostatečný čas též na zodpovězení dotazů či diskuzi účastníků. Jelikož školení v tomto rozsahu a obsahu není zatím v České republice jinak dostupné a skládali jsme jej na míru potřebám účastníků, není školení jako takové akreditováno. Můžeme však zaručit exkluzivitu a tematické poskládání obsahu tak, aby účastník získal potřebné znalosti a dovednosti case managera a koordinátora klientských případů pro praxi. Více informací o obsahu a realizaci intenzivního školení najdete v následujících týdnech a měsících na www.budmeprofi.cz: Intenzivní školení – Budme profi! – Budme profi! Již dnes víme, že akce proběhne v Olomouci a spuštění přihlašování můžete hlídat i na našich sociálních sítích

– Budme profi | Facebook, nebo máme v provozu nově též Instagram Budme profi.

Nedílnou a velmi důležitou součástí projektu vnímáme též rozšiřování povědomí a osvětu v tématech koordinovaného přístupu a case managementu pro širokou odbornou veřejnost. V rámci této aktivity připravujeme, nabízíme a pro příští rok bychom vás rádi pozvali na dvě naše celodenní akce. První je Konference a slavnostní předávání ocenění Gratias 2025, které proběhne v důstojných prostorách jako již osmý ročník vyhlášení sociálního pracovníka roku. Tato akce se symbolicky uskuteční na Mezinárodní den sociální práce, který se každoročně slaví vždy třetí úterý v měsíci březnu. Dále bude před ukončením projektu následovat ještě Odborné fórum, které snad bude profesionálním završením realizace našeho projektu a proběhne 29. dubna 2025. Obsah obou akcí bude opět věnován tématům case managementu a koordinaci a věříme, že stejně jako v předchozích letech nebude nouze o skvělé řečníky. Budeme rádi, když si obě data akcí rezervujete ve svých pracovních kalendářích a podpoříte nás svou účastí. ■

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Článek byl vydán v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí – „Podpora implementace koordinovaného přístupu v systému poskytování sociální ochrany v ČR.“, reg. č. CZ.03.02.02/00/22_004/0001320, financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost plus (OPZ+) a státního rozpočtu České republiky.

INZERCE

I v roce 2024 probíhá mediální kampaň na podporu očkování

Odolnější – očkování posiluje zdraví ve stáří

Jen málo preventivních opatření v oblasti ochrany veřejného zdraví se může porovnávat s přínosem očkování. Díky očkování se podařilo snížit nejen počet onemocnění, ale zejména počet případů trvalého poškození zdraví a úmrtí na různé infekční nemoci.

Jak očkování vnímají zaměstnanci a uživatelé v sociálních službách?

Zařízení sociálních služeb disponuje řadou rizikových faktorů, které zvyšují šanci pro vznik epidemie infekčních onemocnění. K těmto faktorům náleží například velká kapacita zařízení, vysoká frekvence pohybu lidí (zaměstnanců, návštěv uživatelů) v pobytové sociální službě. Jedním z možných kroků, jak nákaze předejít či ji zmírnit, je podporovat preventivní opatření, mezi něž patří očkování, a to jak zaměstnanců, tak i uživatelů sociálních služeb. To vedlo v rámci kampaně ODOLNĚJŠÍ – OČKOVÁNÍ POSILUJE ZDRAVÍ VE STÁŘÍ k myšlence zmapovat pomocí dotazníku základní vstupní informace související s očkováním u vybraných poskytovatelů a zaměstnanců pobytových sociálních služeb ve všech krajích ČR.

PhDr. Jaroslava Hanušová, Ph.D.
vysokoškolská pedagoga

Dotazníkové šetření bylo tvořeno dvěma dotazníky. První dotazník byl určen zaměstnancům pobytových sociálních služeb, druhý se týkal informací souvisejících s uživateli pobytových sociálních služeb. Oba dotazníky se skládaly ze čtyř částí (identifikace zaměstnance a poskytovatele, zajištění očkování, proočkovanosť zaměstnanců a uživatelů a nejčastější a nejméně časté bariéry, proč se osoby starší 18 let odmítají očkovat).

Výzkumu se zúčastnilo 77 zaměstnanců a 69 poskytovatelů pobytových sociálních služeb. Nejpočetnější skupinu dotazníkového šetření tvořili zaměstnanci sociálních služeb ve věku 41–59 let.

Proti čemu jsou zaměstnanci očkování?

Z šetření vyplynulo, že nejčastěji respondenti disponují platným očkováním proti tetanu (85,7 %), hepatitidě typu B (62,3 %) a covidu-19 (46,7 %). Nejméně jsou respondenti v posledních 5 letech očkováni proti RS viru (1,3 %), pásovému oparu (1,3 %) a pneumokokovým infekcím (2,6 %). Vedle očkovaných zaměstnanců vznikla další velká skupina, která není dosud naočkovaná proti sledovaným infekčním onemocněním, ale zaměstnan-

ci očkování zvažují. Nelze opomenout ani fakt, že část respondentů neví nebo si nejsou jistí, zda jsou, či nejsou proti vybraným infekčním onemocněním naočkováni. Z toho vyplývá, že osvěta ohledně centrální evidence očkování není dostačující. Je také vidět, že by zaměstnavatelé měli zvážit nabízení zaměstnaneckých benefitů spojených s podporou očkování a nezapomínat, že je potřeba o těchto benefitech pravidelně se svými zaměstnanci mluvit.

Proč se dospělí nechtějí očkovat?

Některé odborné publikace rozdělují determinanty (důvody), proč osoby nad očkováním váhají, do tří kategorií, a to na kontextové vlivy, individuální a skupinové vlivy a vakcíny, očkování. Obě skupiny oslovených se shodly, že druhou nejčastější bariérou, proč se osoby starší 18 let odmítají očkovat, je riziko individuálních a skupinových vlivů. Nejčastěji zaměstnanci uváděli dezinformace jako největší bariéru, poskytovatelé pak předchozí zkušenost s očkováním.

Závěr

Prodlužující se délka života, zvyšující se počet seniorů v populaci a rostoucí výskyt chronických onemocnění povedou k rostoucímu významu prevence onemocnění. Jedním z možných řešení představuje očkování. Aby tomu tak mohlo být, bude potřeba učinit kroky ke zvýšení zájmu seniorů (společnosti) o očkování a zaměřit se na důvody, proč osoby váhají s očkováním. Důležitá je trpělivá a srozumitelná komunikace.

Podrobnější výsledky kampaně ODOLNĚJŠÍ – OČKOVÁNÍ POSILUJE ZDRAVÍ VE STÁŘÍ budou dostupné na webu www.apsscr.cz v sekci Kampaně. ■